

Offers en feesten IN HET VREDERIJK

• Frans Malschaert

GODS GEDACHTEN EN DOEL TEN AANZIEN VAN DE TEMPEL IN HET VREDERIJK ZIJN GEOPENBAARD AAN ZIJN VOLK (EN AAN ONS), OPDAT ZIJ ZICHZELF EN HUN GESCHIEDENIS RECHT BEOORDELEN IN HET LICHT VAN GODS OPENBARING, EN OPDAT ZIJ DE WIJSHEID VERWERVEN OM ZICHZELF TE CORRIGEREN EN OP GODS WEG TE LEIDEN. DAARVOOR WAS NODIG DAT ZIJ ZICH ALLEREERST ZOUDEN SCHAMEN OVER HUN ZONDEN (Ez.43:10-11), ZOALS ONZE BEKERING BEGINT BIJ HET ZIEN VAN ONZE EIGEN ZONDIGHEID. DAARNA GAAN WE DE DINGEN ZIEN ZOALS GOD ZE BEDOELD HEEFT, ZOALS VERMELD IN SPR.9:10 “DE VREZE DES HEREN IS HET BEGIN DER WIJSHEID EN HET KENNEN VAN DE HOOGHEILIGE IS VERSTAND”. DEZE BESCHRIJVING VAN DE TEMPEL IS DOOR DE HEILIGE GEEST GEÏNSPIREERD OPGESCHREVEN, OPDAT WE DAARVAN ZOUDEN LEREN, EN OPDAT HET ONS NU AL STEEDS MEER ONDER DE INDRUK DOET KOMEN VAN GODS HEILIGHEID.

In het eerste deel van dit artikel (De vorm van de nieuwe Tempel, Focus 44, dec. 2019) hebben we enkele algemene principes gezien die ons kunnen helpen bij het nadenken over deze Tempel, namelijk 1. afzondering, 2. gradatie, 3. symmetrie en 4. offer en offerdienst. We hebben al nagedacht over de eerste 3 punten. In dit tweede deel willen we nadenken over de offers en de feesten in het Vrederijk en die vergelijken met de offers zoals Israël die bracht en kende (zie het schema achterin het boek van Jongenburger). Zo kunnen we de verschillen duiden en het karakter van het Vrederijk beter begrijpen.

Offers in Exodus, Leviticus en Numeri

In de eerste zeven hoofdstukken van Leviticus vinden wij vijf offers: het brandoffer, het spijsoffer, het dankoffer (of: vredeoffer), het zondoffer (of: reinigingsoffer) en het schuldoffer (of: hersteloffer). Elk offer komt twee keer aan bod. Eerst in een algemene beschrijving ervan (Lev.1:1-6:7), daarna in de 'wet op de offers' (Lev.6:8-7:38). De eerste drie offers waren vrijwillige offers, de laatste twee niet. De Persoon en het werk van de Heer Jezus is zo rijk dat het niet door één offer kan worden uitgebeeld (daarom zijn er ook vier evangeliën). Het brandoffer spreekt ervan dat de Heer Jezus Zichzelf vrijwillig aan God heeft geofferd om God ten volle te verheerlijken. Het spijsoffer spreekt van de reine mensheid van de Heer Jezus, van het volmaakte heilige en reine leven dat Hij op aarde heeft geleid. Het is geen bloedig offer en spreekt niet rechtstreeks van het kruis, maar meer van de Persoon die geofferd is op het kruis. Een deel van dit offer werd dan ook in het vuur op het altaar geworpen. Het andere deel was voor de priesters om van te eten. Het vredeoffer of dankoffer spreekt ervan dat de Heer Jezus de gemeenschap tussen God en de mens hersteld heeft. Wij zijn in gemeenschap met God gebracht, en hebben samen met Hem deel aan een offermaaltijd, een gemeenschapsmaaltijd. Dit is het enige offer waarvan, naast de priesters, ook het volk mocht eten; en het wordt ook als het voedsel voor God voorgesteld (Lev.3:16). Het zondoffer of reinigingsoffer gaat over de behoefte van de zondaar om bevrijd te worden van de zonde als de macht die hem in zijn greep houdt, de zonde die in ons vlees woont. Het schuldoffer of hersteloffer gaat over de behoefte van de zondaar om gered te worden van de schuld die door zijn zondige daden is ontstaan.

Brandoffer en spijsoffer

Het brandoffer wordt als eerste genoemd, omdat dit offer God het meest behaagt en voor Hem het meest kostbaar is. Zoals de ark met het verzoendeksel het eerst genoemd wordt bij de beschrijving van de tabernakel, als het meest kostbare voorwerp, zo komt het meest waardevolle offer het eerst. Het altaar is bovendien naar dit offer genoemd, het is het

brandofferaltair. Dit offer toont dat de Heer Jezus veel méér voor God heeft gedaan dan het wegnemen van de zonden. Hij heeft God volkomen verheerlijkt en geopenbaard op Golgotha. Daar werd Gods liefde geopenbaard, doordat God Zijn eigen Zoon overgaf ten behoeve van vijandige zondaars die zelf dat oordeel verdienden. God werd verheerlijkt doordat de Heer Jezus Gods wezen, Zijn hart, Zijn naam ten volle heeft geopenbaard. Bij dit offer (en de twee volgende) is dan ook geen sprake van toorn, maar van welbehagen. Het spijsoffer is nauw verbonden met het brandoffer, omdat God door het volmaakte leven van de Heer Jezus verheerlijkt werd (het spijsoffer). Na dit volmaakte leven ging Hij naar het kruis, en het hoogtepunt van de verheerlijking van God door de Heer Jezus is te vinden op Golgotha, waar Hij Zich totaal opgeofferd heeft aan God als een onberispelijk en vlekkeloos Lam (het brandoffer).

Vredeoffer

Dit vormt als het ware het hart van de offers. Het toont ons de gemeenschapsmaaltijd tussen God en de mensen voor wie er vrede mag zijn door Christus. Dat is alleen mogelijk doordat enerzijds God Zijn deel heeft ontvangen en volmaakt verheerlijkt is door het sterven van Christus (het brandoffer) en het volmaakte leven van Christus (het ware spijsoffer), en anderzijds doordat wij van de zonde gereinigd en bevrijd zijn (het zondoffer) en God Zijn deel van volkomen genoegdoening heeft ontvangen (het schuldoffer).

Het vredeoffer is het middelste, het hart van de offers in de beschrijving ervan volgens Leviticus 3. In de wet op de offers wordt het echter het laatst genoemd. Het toont immers het heerlijke eindresultaat van het volbrachte werk van de Heer Jezus Christus: de mens die in gemeenschap met God is gebracht, en het gezamenlijk genieten van de Persoon van de Heer Jezus. Een maaltijd spreekt van samen genieten: wij mogen samen met God genieten van de Persoon van de Heer Jezus, de Zoon van God. Niet alleen van wat Hij gedaan heeft, maar vooral van wie Hij is. Vele gelovigen hebben de neiging om dankbaar te zijn voor wat de Heer Jezus gedaan heeft, en eventueel ook voor wat Hij nog steeds voor ons doet. Maar het gevaar dreigt dat ze nooit ertoe komen om dankbaar te zijn voor – en te genieten van – Wie Hij werkelijk is. Wat iemand is, is meer dan wat hij doet. De Heer Jezus had ons zondeprobleem kunnen oplossen en toen kunnen stoppen. Maar Hij wilde nog meer voor ons doen, omdat Hij ons zo liefhad: dat laten de eerste drie offers zien. Hij heeft ons veel méér gegeven dan vergeving van zonden, (hoewel dat al meer was dan wij verdienden): Hij wilde ons in gemeenschap brengen met de Vader! Het brand-, het spijs- en het vredeoffer waren vrijwillige offers, waardoor de offeraar ongedwongen zijn dank aan God kon brengen.

>>

Anderzijds tonen ze dat de Heer Jezus veel meer gedaan heeft dan Hij vanwege het zondeprobleem ‘verplicht’ was te doen. In Leviticus 1:4; 3:2,8,13 staat dat de offeraar zijn handen op de kop van het offerdier mocht leggen. Het gaat dan niet om een zondoffer of schuldoffer (waarbij de zonden van de offeraar op het dier gelegd werden), maar juist erom dat het welbehagen dat God in het offer vindt (een geurige gave) aan de offeraar wordt toegekend. De gevolgen van het offer van Jezus Christus reiken veel verder dan vergeving van zonden (zie bijv. Rom.5). En al die gevolgen worden ons toegerekend. Doordat de Heer Jezus Christus veel méér gedaan heeft dan het oplossen van ons zondeprobleem, hebben wij veel méér ontvangen dan vergeving van zonden. Wij zijn zelfs in Hem nu aangenaam voor God (Ef.1:6).

Zondoffer en schuldoffer

Deze hebben te maken met het zondeprobleem, dat ontstaan is in Genesis 3. Deze offers spreken van verlossing, redding, bevrijding. Ze gaan uit van de behoeften van de mens. Anders zouden wij voor eeuwig verloren zijn. Het zijn deze offers die de zondaar als het ware het eerst tegenkomt als hij zich bekeert. Op andere plaatsen, waar het wel gaat om reiniging van zonde, zien we dan ook dat eerst het zond- of reinigingsoffer vermeld wordt; bijv. op de Grote Verzoendag (Lev.16), en bij de priesterwijding waar eerst een stier als zondoffer werd gebracht (Ex.29). De laatste twee offers (zond- en schuldoffer) waren verplichte offers (Lev.4:2; 5:15). De Israëliet die gezondigd had, móest een offer brengen. Ten behoeve van onze redding was er voor de Heer Jezus Christus geen andere weg dan het kruis van Golgotha. Omdat Hij ons wilde redden, moest Hij in onze plaats de zonden dragen en het oordeel van God ondergaan. Hij heeft aan God terugbetaald wat wij van Hem geroofd hadden. Een deel van het bloed van het zondoffer werd aan de voet van het altaar uitgegoten (Lev.4:7,18, enz.). Bovendien werd het vet op het altaar verbrand (Lev.4:8-10,19, enz.).

Deze offers werden (in sommige gevallen) buiten de legerplaats verbrand als iets walgelijks dat moest worden weggedaan. Ze hadden te maken met zonden en ongerechtigheden en waren dus afschuwelijk voor God. Ze werden volledig verbrand: het kwaad werd totaal weggedaan. God was bevredigd met betrekking tot de zondeschuld. Het Oude Testament zegt dat in een mooie beeldspraak als volgt: ‘Zo ver als het oosten is van het westen, zo ver heeft Hij onze zonden van ons verwijderd’ (Ps.103:12). Waar eindigt het oosten, waar eindigt het westen? ‘U hebt al mijn zonden achter uw rug geworpen’ (Jes.38:17 NBG). Wat achter de rug is, kan niet gezien worden. ‘Onze zonden werpt U in de diepten van de zee’ (Mi.7:19). De diepten der zee spreken van een onbereikbare plaats. Het betekent dat Christus’ bloed al onze zonden weggewassen heeft (Openb.1:5 SV;

in het Grieks staat er het woord ‘wassen’). Dat is de kracht van Zijn bloed (vgl. 1Joh.1:7b). Het was het bloed van de offerdieren waardoor de verzoening werd bewerkt, omdat daarin het leven is (Lev.17:11). Zo was Zijn leven de losprijs die betaald werd om ons met God te verzoenen (Matt.20:28; Mark.10:45). Daardoor hebben wij vrijmoedigheid ‘om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus’ (Heb.10:19 NBG)! Zo kunnen wij in Gods nabijheid komen.

Het dagelijks brandoffer

Hierover lezen wij in Exodus 29:38-46. God wilde te midden van Zijn volk wonen. God verlangt naar omgang met mensen. Dat gaat echter niet zomaar. Een heilig en rechtvaardig God heeft namelijk een rechtvaardige grondslag nodig waarop Hij kan verblijven onder en in gemeenschap kan zijn met zondige mensen. Dat fundament werd gevonden in het dagelijks brandoffer. Het dagelijks brandoffer (eigenlijk twee offers: ’s morgens en ’s avonds) steeg op tot een liefelijke reuk voor God. Die voortdurende, liefelijke reuk van het brandoffer verwees voor God naar het werk van de Heer Jezus. Daardoor kon Hij bij het volk wonen en was er een relatie mogelijk. En dat geldt ook voor ons, omdat God zoveel ziet in het offer van de Heer Jezus Christus!

Tot zover een poging de offers in Exodus, Leviticus en Numeri samen te vatten. Wat gebeurt er in het Vrederijk?

Offers in het Vrederijk

Opvallend is de voortdurende herinnering aan ‘het Offer’, in stand gehouden door de aanwezigheid van de Heerlijkheid des Heren (de Shechinah). Onder de oude bedeling waren offers vooruit naar ‘het Offer’, nu gedenken we ‘het Offer’ tijdens onze gedachtenis-maaltijd, het Avondmaal (1Kor.11:24). In het Vrederijk zullen de offers terugverwijzen naar datzelfde ‘Offer’.

Als we de offers in de oude bedeling en het Vrederijk met elkaar vergelijken, zien we opmerkelijke verschillen. Bij de dagelijkse offers valt direct op dat er geen avondoffer meer is (Ez.46:13-15). Alleen ’s morgens werd de zegen uit Num.6 over het verzamelde volk uitgesproken. Zo werd ‘de Naam’ op het volk gelegd (Num.6:27) en de gehele dag onder Gods zegen gesteld. Het ontbreken van het avondoffer benadrukt dat ‘het avondoffer’ (de Heer Jezus stierf ten tijde van het avondoffer), voor eens en voor altijd was, het hoeft niet meer herhaald te worden, want ‘het is volbracht’ (Joh.19:28-30).

Even opvallend is de aanwezigheid van het morgenoffer, dat het volk iedere dag weer brengt onder het beslag van de zegen des Heren (Ez.46:13-15). Het richt onze aandacht op het blij herdenken ‘voor altijd’, op de nieuwe dag van het Vrederijk waarin aanbidding in de nieuwe Tempel, in het centrum van de verlostte schepping, voortduurt tot aan

het einde van de tijd. Zo wordt ook op aarde de dood des Heren verkondigd - niet meer als een verworpen Heer te midden van de Zijnen, maar om Degene wiens Heerlijkheid onaangevochten en zichtbaar midden in Israël onder de mensen woont, terwijl de zegenrijke gevolgen van wat Hij heeft volbracht, geheel de schepping doortrekken.

Andere offers

Op de sabbat zijn er meer brandoffers in deze nieuwe Tempel dan onder het oude verbond (Ez.46:4,5). Geen wonder, want het Vrederijk is een vervulling van de sabbat; dus is het te begrijpen dat de wekelijkse sabbat daar een prominente plaats inneemt. De wekelijkse rust- en feestdag wordt echt gevierd, en God viert die ook. Het is een vreugdevol vieren, geen last maar een lust, een feest, een blij gebeuren. Het aantal lammeren is 3x zo groot als onder het oude verbond (vergelijk Ez.46:4,5 met Num.28:9,10), symbolisch voor de volledige verwerkelijking van de vrijmaking van de schepping tot de heerlijkheid die door de Heer Jezus is bewerkt.

De nieuwemaansdag krijgt in de nieuwe Tempel, gelet op het aantal offerdieren, wat minder accent dan vroeger (vergelijk Ez.46:6,7 met Num.28:11-15). Deze dag spreekt van het nieuwe begin, van het feit dat Israël opnieuw, en ditmaal prominent, op aarde zichtbaar is geworden - niet in eigen heerlijkheid, maar de lichtglans van de zon

der gerechtigheid (Mal.4:2) doorgevend aan de verlosteschepping, zoals de maan het licht van de zon weerkaatst. Het is opvallend, dat onder het oude verbond de offers op de nieuwemaansdag gelijk waren aan die gedurende de zeven dagen van het feest der ongezuurde broden (Num.28:11-15 en 16-25), terwijl die overeenkomst in de nieuwe Tempel ontbreekt (Ez.46:6,7 en 45:21-24).

De feesten des Heren in Leviticus

De 'voorjaarsfeesten' beginnen met het Pascha (Lev.23:5), dat vooruit wijst naar de dood van Christus (1Kor.5:7b). Het is het begin van Israël's volksbestaan en verwijst naar de verlossing van hen die leven in de bedeling der genade. Het eeuwige geluk van de verlostes vindt zijn grondslag in de door de dood van Christus bewerkte verzoening met God. Het feest van de ongezuurde broden (Lev.23:6-8) is zeer nauw met het Pascha verbonden, want het gevolg van de verzoening is praktische heiliging van hart en leven (1Kor.5:8). Geen heiliging zonder rechtvaardiging, en geen rechtvaardiging zonder de dood van Christus. Op de nauwe verbinding tussen het Pascha en het feest van de ongezuurde broden wordt door de Schrift de nadruk gelegd door de weglating van de woorden: "En de Here sprak tot Mozes...".

Bij het feest van de eerstelingsgarf (Lev.23:9-14) werden de eerste vruchten van de (gerste-)oogst in de Tempel getoond. >>

Dit verwijst naar de Heer Jezus Christus als de Eersteling uit de doden (1Kor.15:20). Uit het graf van Christus verrijst nieuw leven.

Tijdens het Wekenfeest of Pinksterfeest werden de vruchten van de tarweoogst getoond, in de vorm van 2 broden. Dit feest verwijst naar de vorming van de gemeente op aarde door de uitstorting van de Heilige Geest (vgl. 1 Kor.12:13). Ook tussen deze twee oogstfeesten worden de woorden: “En de Here sprak tot Mozes...” weggelaten: ook deze twee feesten zijn nauw met elkaar verbonden.

De eerste van de ‘najaarsfeesten’ is het feest van het geklank of Bazuinenfeest (Lev.23:23-25). Tussen het pinksterfeest en dit feest ligt een lange tijd. Typologisch is dit de tijd waarin de bijeenvergadering van de gemeente plaatsvindt. Na haar opname in de hemel zal een overblijfsel uit alle stammen van Israël het geklank van het evangelie van het koninkrijk horen en worden aangenomen om de zegening van het koninkrijk van Christus deelachtig te worden. De Grote Verzoendag (Lev.23:26-32) spreekt van de grote verootmoediging van het overblijfsel van Israël. Het Loofhuttenfeest (Lev.23:33-36; 39-43) wijst tenslotte vooruit naar “de tijd van het herstel van alle dingen”, het duizendjarig Vrederijk (Hand.3:21) waarin deze nieuwe Tempel door de Messias gebouwd zal worden.

Feesten in het Vrederijk

We zien opmerkelijke verschillen met het oude verbond. Ten eerste ontbreken het feest van de Eerstelingsgarf (verwijst naar de opstanding van de door Israël verworpen Christus) en het Pinksterfeest (verwijst naar de vorming van de Gemeente in de tijd van Israëls verwerping). Geen wonder dat deze ‘Lo-Ammi’-periode (vgl. Hos.1:9,10) in de reeks feesten in het Vrederijk wordt overgeslagen. Het Bazuinenfeest en de Grote Verzoendag verwezen naar het definitieve terugroepen van Israël uit de volken en de daarop volgende bekering - ook deze feesten ontbreken. In het Vrederijk zijn deze dingen volledig en voor iedereen zichtbaar vervuld, er wordt op deze gebeurtenissen niet meer teruggekomen.

Wat er nog meer ontbreekt

Er is geen zinspeling op de ark. Is dat niet vanwege de nog heerlijker aanwezigheid van de Heerlijkheid des HEREN (de Shechinah) die dan voor altijd de Tempel gevuld heeft (Ez.43:3-7)?

Er wordt geen hogepriester genoemd, omdat de Heer Jezus Christus “priester zal zijn op Zijn troon” (Zach.6:12,13). Ook is er geen sprake van een koning, want “De Here zal koning worden over de gehele aarde... al de volken... zullen van jaar tot jaar heentrekken om zich neer te buigen voor de Koning, de Here der heerscharen, en het Loofhuttenfeest te

vieren” (Zach.14:9,16). Wel zien we “de Vorst”, die een unieke en begunstigde positie heeft. Dat is niet de Heer Jezus, want hij moet een zondoffer voor zichzelf brengen (Ez.45:22) en in Ez.46:12 wordt over zijn zonen gesproken. Het is zijn voorrecht in de binnen-oostpoort plaats te nemen, waardoor de Heerlijkheid des HEREN (de Shechinah) de Tempel binnen is gegaan. Aan hem zullen de offers van het volk gegeven worden en ze zullen door hem gebracht worden. Het volk zal niet zelf offers brengen, maar de Vorst zal alle voorgeschreven offers brengen, ook het dagelijks brandoffer (Ez.45:17).

Ten slotte valt op dat er heel veel details van het interieur, haar versiering en meubilering ontbreken. Bij de beschrijving van zowel de Tabernakel als de Tempel leggen juist deze details de nadruk op dat wat deze woningen van God uitbeelden.

Het enige dat genoemd wordt, is het houten altaar (Ez.41:22) - de ‘tafel’ die voor het aangezicht des Heren staat. Deze tafel is 2 x 2 x 3 el (1 x b x h), d.w.z. 1 x 1 x 2m, te hoog voor de mens om te offeren, misschien een ‘tafel der toonbroden’ of een beeld van aanbidding? We weten het nog niet. Alles zal dienen om Gods heiligheid te laten zien.

Tot slot

Hij, de Spruit, de Messias “zal de tempel des Heren bouwen”, zegt Zacharia (6:12,13). Hij zal het hele ontwerp laten zien en alle gegevens toevoegen aan de gegevens die Ezechiël kreeg. Dan zal hetzelfde gezegd worden wat eens de koningin van Seba zei in 2Kron.9:6: “Maar ik geloofde hun woorden niet, totdat ik kwam en het met eigen ogen zag; waarlijk, de helft van uw grote wijsheid was mij niet aangezegd; gij hebt de roep overtroffen, die ik vernomen had”.

“U, mensenkind, breng het huis van Israël de boodschap van dit huis, zodat zij zich schamen vanwege hun ongerechtigheden, en laten zij het ontwerp meten” (Ez.43:10). Gods gedachten en doel zijn geopenbaard aan Zijn volk (en ook aan ons), opdat we de dingen zien zoals God ze bedoeld heeft, zoals staat in Spr.9:10 “De vreze des Heren is het begin der wijsheid en het kennen van de Hoogheilige is verstand”. Deze beschrijving van de Tempel is door de Heilige Geest geïnspireerd opgeschreven, opdat we daarvan zouden leren, en opdat het ons nu al steeds meer onder de indruk doet komen van Gods heiligheid.

Dit stuk is samen met het eerste deel een verkenning naar de principes van de vorm, en de tijd van de Tempel van Ezechiël. Voor verder lezen over deze Tempel wil ik verwijzen naar 2 boeken:

- ‘Hier zal Ik wonen’, de toekomstige Tempel volgens Ezechiël, door P. Jongenburger, Medema 1993.
- ‘The Numerical Bible’, part Ezeziel, door F.W.Grant, Loizeaux brothers 1931/1988.